

Fem poble. Fem país. Independència

Després d'uns anys de sainets autonòmics i federals sobre una suposada Espanya diversa i plural (a Catalunya Nord, com és habitual, ja tenim la «comédie française»), un cop més se'ns dibuixa al davant, amb perfils ben nítids, la crua realitat, la realitat dels més de 300 anys d'ocupació francesa i espanyola...

Els darrers mesos, al sud de l'Albera, hem tingut un bon seguit de fets que, fins i tot per a sectors amplis de la població, han evidenciat aquesta realitat i, alhora, han desmentit amb escreix tot aquest muntatge «federal»: el desastrós i desesperant funcionament dels serveis «nacionals» (trens, aeroports, energia elèctrica...), combinat, això sí, amb un *excel·lent nivell* de recaptació d'impostos, taxes i tarifes de tota mena; la roïna política inversora condicionada als seus interessos (MAT, AVE...), que negligeix sistemàticament les necessitats reals del país i de la gent; la permissivitat, quan no el foment, de l'especulació urbanística amb la destrucció i la degradació del medi natural; les balances fiscals que mai acaben de ser oficialment reconegudes; els papers que tampoc no acaben de tornar mai; els «estatutets» controlats (pel consens PP-PSOE o l'acord PSOE-CiU) i gestionats a la baixa o previsiblement retallats...

L'acumulació d'aquestes contínues agressions ha propiciat que fins i tot alguns sectors ben instal·lats a les institucions ara comencin a dir que potser caldrà «desconnectar-se» d'aquest Estat espanyol..., però que no patim, que ben aviat ens definiran quin és el camí cap a la independència.

Ara bé, cal recordar que aquests mateixos sectors són els que callaven, mirant a l'altra banda, mentre des de l'Esquerra Independentista denunciàvem que l'Estat espanyol era i és irreformable. Cal recordar també que aquests són els sectors que han donat la confiança i els vots als venedors de fum federal a canvi de poltrones (i que encara avui continuen canviant vots per poltrones, en nom d'una suposada eficàcia patriòtica i social).

Ja ens sembla bé que davant les evidències s'acabi reconeixent la realitat. Ara bé, el que resulta poc creïble és que, a més, vulguin presentar com una «nova ruta» una proposta que, donant suport a l'espanyolisme, insisteix a defensar que cal mantenir les poltrones (malgrat que s'hi plantegi promoure el que anomenen d'una manera vaga i inconcreta «nous espais de sobirania»).

No volem dir amb això que no sigui possible tirar endavant una lluita d'alliberament que combini adequadament l'autoorganització popular amb una presència institucional. El que passa és que després de tot l'espectacle que ens han ofert alguns d'aquests prohoms institucionals estaria bé que fossin un xic més realistes i que, a més dels fets, fossin conscients que no trobaran cap mena de crèdit ni suport aquesta mena de contradiccions tan fonamentals.

D'altra banda, des de l'Esquerra Independentista, sense pretensions dirigistes ni messiàniques, fa temps que analitzem i denunciem la realitat de l'ocupació francesa i espanyola dels Països Catalans. Fa també el mateix temps que diem que el procés de lluita cap a la independència nacional és indestruïble del procés de construcció i reconstrucció de la nostra realitat, unitat i consciència nacional, alienada, esquarterada i ofegada pels

estats ocupants; indestruïble també de la defensa conseqüent del nostre territori i medi natural i de la nostra cultura i llengua catalanes; i indestruïble també de les lluites del nostre poble pels seus drets socials i personals. Perquè la lluita per la llibertat de la nació no pot ser altra que la lluita per la igualtat i la llibertat de la seva gent.

Des de l'Esquerra Independentista fa força anys que estem traçant un «full de ruta», perquè ja fa temps que, sense més pretensions, anem fent camí cap a l'alliberament social i nacional del nostre poble. En l'actual conjuntura tan sols volem insistir en la necessitat d'enfortir aquest procés en la triple línia de la crida que encapçala aquest escrit. I encoratgem, a tothom que vulgui avançar cap a l'autodeterminació de manera sincera, a afegir-se a la tasca comuna i unitària de construcció sòlida d'una alternativa

Així, cal continuar **fent poble** treballant per l'autoorganització de les classes populars catalanes:

Per la construcció de la intersindical de classe i nacional (basada en una federació d'ateneus de la classe treballadora als Països Catalans).

Per la promoció d'una xarxa catalana d'organitzacions en defensa de la igual-

tat i els drets personals, contra les discriminacions i els abusos de poder.

Per l'enfortiment de les CUP, com a organitzacions de la lluita municipalista i de referència unitària política i institucional de l'Esquerra Independentista.

Cal que continuem **fent país** treballant per la construcció i unitat nacional, en defensa del territori, el medi, la cultura i la llengua:

Per les organitzacions populars unitàries de defensa del territori, el medi natural i la sostenibilitat, tot promovent la coordinació nacional d'aquestes entitats.

Per l'enfortiment i la federació de les entitats defensores de la cultura i la llengua catalanes.

Sobre la base d'aquesta autoorganització popular és possible bastir una alternativa per a l'exercici efectiu del dret

a l'autodeterminació, una alternativa formada per assemblees lliures de representants electes i d'entitats (d'àmbit local, territorial i nacional) amb caràcter constituent, és a dir, amb capacitat per a plantejar l'elaboració, aprovació i implantació de la carta constitucional de la futura República dels Països Catalans, que nosaltres volem lliure, igualitària, cooperativa, federativa i independent.

Possibilitats, límits i contradiccions de la lluita institucional

Des d'una perspectiva revolucionària (de voluntat de canvi en profunditat de les estructures socioeconòmiques i polítiques), tractar de la lluita institucional demana partir de l'observació del conjunt de les formes de lluita i del paper de «la política» en tot plebiscit.

Què és la política?

Hom acostuma a dir amb una certa superficialitat que «tota acció social és política», cosa que *grosso modo* es pot considerar certa. Però si volem aclarir el concepte haurem d'anomenar «política» més concretament el «conjunt d'actuacions que tenen com a objectiu l'articulació de les decisions públiques col·lectives»; és a dir, que ben mirat la pràctica social mostra graus molt diversos d'incidència política d'acord amb aquesta concepció del que és «política». Des del marxisme s'ha remarcat sempre la «centralitat» de la política dins el conjunt de les pràctiques socials, les quals tenen el seu ple sentit en la mesura que, per la via de la consciència o de la conquesta de mecanismes públics concrets, contribueixen a avançar en la conquesta del poder polític.

De manera molt sintètica podem resumir els diferents tipus d'acció específicament política en les següents: l'acció teòrico-projectual; la reivindicativa; i la d'intervenció.

L'acció política teòrico-projectual és aquella en què allò que és polític ho és en forma de teoria o de projecte perquè encara no s'ha pogut portar a la pràctica però que serveix per a aplegar voluntats entorn de diferents objectius. L'acció política teòrico-projectual es tradueix principalment en forma de lluita ideològica.

L'acció política reivindicativa és aquella que es basa en la protesta, la denúncia i l'exigència de canvis polítics: posa en evidència els aspectes polítics o les causes polítiques dels conflictes socials i econòmics i es tradueix en forma de mobilització i d'agitació-propaganda.

L'acció política d'intervenció és aquella que es fa en aquells aspectes en què s'intervé en la regulació de les relacions socials. Permet un contacte ampli, a través de vies administratives i els mitjans de comunicació socials, amb les classes populars i serveix alhora com a mitjà de sotmetre les propostes revolucionàries a la prova de la pràctica quotidiana.

Totes aquestes formes d'acció política reverteixen en la lluita de les classes populars en forma de conscienciació, dinamització i organització.

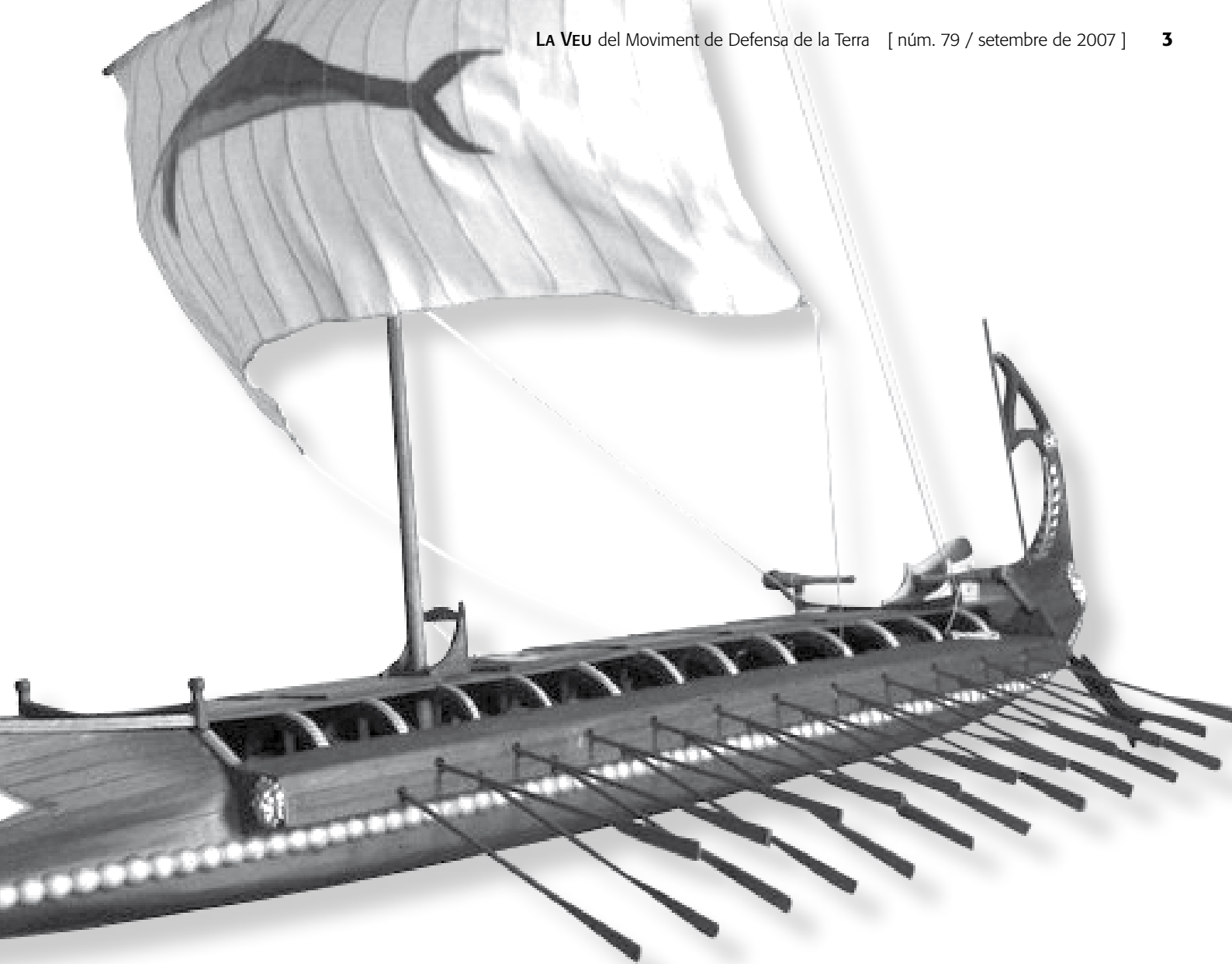
Del que hem exposat, podem deduir que la lluita institucional, és a dir, la lluita desenvolupada dins les institucions públiques és, doncs, una de les formes d'intervenció política de la lluita revolucionària, que s'expressa com a forma d'acció política «d'intervenció» però també a través de les altres formes d'acció enumerades.

Des del punt de vista de la seva orientació general, la lluita institucional té dues desviacions possibles: una desviació de dreta que, desvinculada de les característiques de la lluita revolucionària, tendeix al clientelisme i s'alimenta de l'electoralisme; i una desviació esquerranista que tendeix a cedir l'espai institucional als sectors reformistes i concep tan sols la lluita com a un conjunt de mobilitzacions socials, de manera que situa la lluita institucional com una mena de «corretja de transmissió» que només té sentit si està sempre subordinada a les lluites i les mobilitzacions socials.

La desviació de dreta que hem esmentat es basa, com hem vist, en l'electoralisme, distorsió que porta a considerar com a únic (o prevalent) instrument de canvi els resultats electorals. Així, l'objectiu dels «sobiranistes electoralistes» és, per exemple, assolir el 51% dels vots; no preveuen cap altre mitjà de canvi ja que, de cap de les maneres, es voldrien mantenir fora de la legalitat vigent (un posicionament que cal considerar ben anòmal per a algú que s'autodefineix com a independentista, és a dir, per a algú que es vol mantenir en un marc ideològic que se situa, per les seves mateixes dades essencials, fora de la legalitat de l'Estat que nega la nació i que s'oposa frontalment a la seva existència política).

D'altra banda, la desviació esquerranista tendeix a mantenir el moviment en una marginalitat permanent, pel fet que limita les activitats a mobilitzacions de protesta sense voluntat de desenvolupar mecanismes de modificació del marc polític.

La lluita institucional, un instrument valuós que cal gestionar adequadament

La lluita institucional és, doncs, un instrument de lluita política pels nostres objectius, però no és simplement un instrument dependent de la lluita de masses i, de cap de les maneres, no es pot reduir a una simple «corretja de transmissió» de les lluites socials.

És, com hem vist, un àmbit de lluita que té les seves potencialitats i les seves limitacions i que, per aquestes raons, és important tenir en compte les formes específiques d'actuació per mitjà de les quals s'ha de desenvolupar per tal de treure'n el màxim de rendiment.

Les possibilitats de la lluita institucional es poden resumir en dos aspectes: el primer, és la de la presència pública amb un abast de masses, un abast que difícilment és assolible amb els mitjans de propaganda sense la projecció instituci-

onal; el segon, és la possibilitat de fer, de la lluita municipal, un laboratori d'acció política pròxim a les classes populars i a les seves reivindicacions quotidianes. Per aquestes raons la presència institucional es converteix, si és ben utilitzada, en un bon portaveu i en un element de reforçament de les lluites populars.

D'altra banda, cal oposar-se fermament i clarament a una tendència pròpia del sistema de representació de les democràcies capitalistes que és crear una casta de polítics professionals, una casta que es converteix en un element clar d'immobilisme social i polític. La lluita institucional ha de posseir infraestructures administratives per a impulsar la seva gestió, però ha d'evitar que el poder polític es mantingui a les mans d'una casta professional de polítics, que reproduint-se ella mateixa, acaba caient forçosament en una situació de connivència amb el poder capitalista de cada àmbit (municipal, comarcal, departamental, autonò-

mic, etc.). Així, a més d'oposar-nos a l'augment escandalós dels propis sous (un aspecte important que ja ha estat denunciat per un cert nombre de CUP després de les eleccions municipals recents), cal que impulsem una política de limitació dels mandats, de revocabilitat dels càrrecs i de possibilitats explícites de fiscalització de la tasca d'aquests càrrecs.

En resum, la nau de la lluita institucional ha de navegar entre l'Escilla de la marginalitat esquerranista i el Caribdis de les tendències clientelars de la casta política del règim actual (representada pel conjunt dels arcs parlamentaris estatals i regionals, des del PP, a ERC, passant per CIU, EU, IC-Verds, PSOE, etc, amb les diferents sucursals regionals).

Es tracta d'una navegació difícil, però no impossible i que abordada de manera convenient, permetrà un salt important de l'Esquerra Independentista en el seu avanç en l'inseriment al si de les classes populars catalanes.

Llei de la dependència: «voler» i no poder... o a l'inrevés

Ja fa més de 7 mesos que es va aprovar la famosa i tan publicitada Llei de dependència, i si ens ho mirem tot amb ulls mínimament crítics i sense gaires «manies», podem tenir la certesa que aquest projecte legislatiu tan ambiciós no passa de ser una declaració de bones intencions per «ajudar» els «pobrets discapacitats i discapacitades».

I per desgràcia, quan els gestors i gestores del capitalisme que ens governen

(PP, PSOE, EU, ERC, etc.) fan declaracions de bones intencions com aquesta, els i les treballadores ja ens podem posar a tremolar; i si no, recordeu què ens van prometre amb la darrera reforma laboral, amb la llei de la subcontractació, o amb l'estatut dels autònoms..., és a dir, facilitar l'increment dels ingressos i beneficis de la iniciativa privada (la patronal i les grans empreses), a costa dels drets bàsics, el treball, la vida i la dignitat de les treballadores i dels treballadors.

Si bé no deixa de ser cert que al text de la llei es parla de la necessitat d'«acabar» amb el fet que el 85% de les que assistien les persones amb algun tipus de discapacitat són dones (4 de cada 5, forçades, contra la seua voluntat, a fer-ho dins de l'àmbit familiar per la manca de recursos i pro-

tecció per part del sector públic) i fins a un cert punt de la necessitat d'«alliberar» les dones d'aquestes càrregues normalment no triades ni volgudes, i s'hi reconeix un «nou» (des de quan és un dret nou la dignitat vital per a qualsevol ésser humà?) dret universal que garanteix l'atenció i cura de les persones amb dependències, etc., els fets i l'experiència ens indiquen que tot plegat serà en paper mullat, com de costum sol passar amb aquestes coses.

El fet real, fàcilment observable, és que mai cap administració de l'Estat espanyol (central o autonòmica) ha cobert mínimament les necessitats bàsiques en matèria d'atenció, no només a persones amb diferents graus de dependència (com ara centres de dia, centres específics d'atenció primària, etc.), sinó, per exemple, també a les escoles i bressols públics per a nadons... Aquestes han estat reivindicacions bàsiques dels moviments veïnals, obrers i populars des de fa més de 30 anys als nostres barris, viles i ciutats.

De fet, a la segona ciutat dels Països Catalans, València, el procés ha estat invers, ja s'hi ha tancat gairebé totes les escoles municipals de la ciutat, fet que ha obligat les famílies a assumir despeses que

no poden sostenir o a acudir forçosament a la pluriocupació d'avis i d'àvies... En definitiva, com a bons «demòcrates» i liberals, s'ha deixat tot a la «lliure» competència, al campe qui puga.

D'açò es deriva una creixent pauperització de la situació econòmica de cada vegada més i més famílies, i d'unes borses cròniques d'atur en sectors sociosanitaris i assistencials, que han de buscar feina fora dels Països Catalans en la major part dels casos...

Davant la situació de desarmament de les propostes, demandes i reivindicacions obreres i populars, el govern l'Estat (amb el suport incondicional dels seus aliats «d'esquerra» i d'extrema dreta) presenta una llei, la de dependències, que «pretén»

posar fi a aquestes situacions... I com s'ho faran? Doncs, com sempre passa en els darrers anys, s'hi dedicaran grans quantitats de diners públics que majoritàriament aniran destinats a subvencionar projectes privats. Vegem per què:

En primer lloc, s'ha marcat el termini de l'any 2015 per assolir tots els objectius presentats en aquesta llei, la qual cosa és impossible d'assolir amb els mitjans econòmics i humans previstos inicialment.

En segon lloc, perquè es crea una teòrica borsa de treball amb prop de 300.000 ocupacions per cobrir la demanda creada amb aquest Sistema d'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD) sense haver pensat, planejat ni organitzat les mesures mínimament necessàries per formar i preparar un nombre mínim de tècnics i de personal preparat per poder atendre amb unes mínimes garanties, qualitat i dignitat, les demandes dels col·lectius de persones dependents... Per tant, d'on eixiran tots aquests treballadors mínimament preparats per donar aquest servei?

En tercer lloc, per què es recolzen ja en el sector privat per poder-ho engegar? Com ho saben a priori que no podran fer-se'n càrrec? Doncs simplement perquè no tenen el més mínim interès a posar en pràctica les mesures necessàries per a què aquests serveis siguin veritablement públics i gratuïts per a totes les treballadores i treballadors i per als seus familiars.

Seguint el «nou model» de gestió dels serveis públics per entitats privades, continuaran subvencionant la creació de centres, hospitals i altres infraestructures amb fons públics, amb qual cosa deixaran la gestió i els beneficis creats a mans privades.

A més, i com que saben que el finançament previst no serà suficient (inicialment i teòrica, més de 12.638 milions d'euros pel govern l'Estat, i altres tants de les autonomies), creen la figura del «copagament»..., és a dir, que els afectats seran els qui pagaran una part dels serveis rebuts; això sí, independentment del nivell d'ingressos. En definitiva, no creen res de nou i, com ja passa, qui més poder adquisitiu tinga, més capacitat tindrà de gaudir de les ajudes i serveis ofertats.

La figura del copagament es veu com un gran greuge comparatiu, ja que mentre les persones afectades per malalties cròniques no han de pagar res pel seu tractament, les persones dependents sí que es veuran forçades a cobrir una part del seu tractament. I malgrat que s'hi afirme que es tindrà en compte la realitat econòmica i social de cada persona afectada, com ja hem dit, el que succeirà probablement serà que els que més tenen millors serveis rebran. Per exemple, aquelles persones

que contracten una assegurança privada de dependència, obtindran «interessants» reduccions fiscals.

Com ja passa en altres situacions, a l'hora de parlar de persones dependents, les definicions van en funció de l'interès polític i econòmic de cada moment. Així, en aquesta ocasió, tret d'aquells i aquelles amb situacions específiques a nivell físic, ensofial i/o psíquic, els xiquets i les xiquetes de menys de 3 anys, que ningú pot negar que són absolutament dependents (independentment de l'estat de salut), romanen fora de l'acord. Per tant, no es preveu en absolut la creació de les bressoles i escoles públiques necessàries per permetre i/o facilitar una millor i més senzilla integració de mares i pares en el món laboral, amb unes veritables condicions d'igualtat d'oportunitats (sense parlar dels horaris que els centres haurien de facilitar davant situacions com el treball nocturn).

Tampoc s'introdueix cap indicador per igualar l'enorme desequilibri existent entre les zones rurals i/o d'interior, amb serveis i assistència gairebé nul·la, i les grans zones urbanes, que incorporen la major part de la inversió i serveis.

Teòricament, havia de ser a partir de gener de 2007 quan aquesta llei entrés en funcionament amb l'inici de les avaluacions de graus i nivells de dependència per part dels demandants d'aquestes ajudes, per prioritzar la prestació de serveis, com ara l'ajuda a domicili, centres de dia i nit, teleassistència i places residencials, a més de prestacions econòmiques, en funció d'uns «barems»...

Bé, doncs, almenys al País Valencià, a juliol de 2007, aquestes mesures encara no han estat posades en funcionament i se sap, a més, que no hi ha els mitjans econòmics mínimament necessaris per fer front a aquestes necessitats. Al Principat i les Illes, la situació econòmica tampoc no és gaire millor. Pel que fa a la Catalunya estricta, aquesta problemàtica s'ha abordat ja amb la creació de la Nova Llei de Serveis Socials, que planteja novetats com la figura de l'assistent personal, el dret universal a la prestació, el copagament i la coresponsabilitat de l'atenció, etc., preveient-se el seu desplegament entre enguany i el 2011. Per tant, en general no hi ha res de nou respecte a la norma estatal, que simplement complementa.

No oblidem tampoc que en un moment que es parla obertament i constantment de la futura fallida del sistema públic de pensions, de quina forma es pretén mantenir tot aquest sistema assistencial?

Com ja hem volgut dir al principi d'aquest article, no estem en contra en

absolut de mesures d'aquesta mena, sempre que s'implemeten en benefici dels i les treballadores i del col·lectiu de persones dependents en general, no pas per al lucre i benefici (encara més) de determinades empreses privades, que fins al 2015, disposaran de 8 anys per a fer-se amb el control de tot el sector. És a dir, la mateixa llei ja contempla la privatització, des del seu naixement, del SAAD.

Per tant, és més que evident que tot plegat no és res més que la creació i legalització d'un nou sector econòmic a costa de les nostres necessitats reals i dignitat. Perquè si a dia d'avui, no s'arriba ni de lluny a la mitjana estatal del 0,33 % del PIB (pretesa per a enguany) en inversió social per a l'ajuda a persones dependents, com s'arribarà a l'1 % del PIB en 2015?

Perquè malgrat que s'assenyale que el SAAD serà un sistema o xarxa pública, la realitat indica que serà directament un sistema privat d'explotació d'aquelles persones més indefenses de la nostra societat (gent gran, persones amb discapacitats físiques, sensorials, o psíquiques, etc.), en línia amb els nous models europeus de gestió privada dels diners públics.

A l'Estat espanyol es calcula que existeixen aproximadament 1.125.000 persones dependents i es preveu que al 2020 seran 1.500.000, la majoria dels quals seran majors 65 anys (un 80% aproximadament). D'aquestes persones dependents només el 3,5 % dels més grans de 65 anys compten amb un servei d'ajuda domiciliària, el 2,8 % de teleassistència, el 3,8 % amb una plaça de residència i el 0,5 % en un centre de dia.

En definitiva, malgrat totes les bones paraules i intencions (més o menys populistes i demagògiques), encara no ha estat fixat el catàleg de prestacions, ni com accedir-hi, ni el mecanisme d'acreditació dels centres i entitats privades que vagen a prestar els serveis, etc.

Però encara no hem dit la darrera paraula. Hem d'explicar bé aquesta situació i hem d'incorporar totes les persones excloses del sistema per les seues situacions personals de dependència i les seues famílies. Hem d'assolir nous espais de debat, unitat i lluita contra el marc socioeconòmic i sociopolític que se'ns imposa des de Madrid i des de les seus del poder estatutari-autonòmic de Barcelona, València o Ciutat de Mallorca. Hem d'avançar en la lluita per la creació i defensa del Marc Sociolaboral i Socioeconòmic dels Països Catalans, públic, gratuït i universal per a totes les treballadores i treballadors.

GONÇAL BRAVO I REIG
COORDINADOR GENERAL DE LA COS

Espai Feminista Revolucionari: com neix i com avança

L'Espai Feminista Revolucionari neix al si de l'entorn del treball que es crea, ara ja fa dos anys (el 2005), des de diversos col·lectius de l'Esquerra Independentista i de l'esquerra rupturista en general, per iniciar un procés amb l'objectiu de recuperar l'esperit revolucionari inicial del 8 de març. Des d'aquest espai preteníem que el Dia de la Dona Treballadora es situés al marge del feminisme institucional, on encara es troba immers. I per fer-ho, la primera acció va ser crear un bloc diferenciatiu al si de la manifestació i treballar per consolidar un espai propi.

Aquest procés de recuperació del Dia de la Dona Treballadora realment revolucionari ha tingut la seva continuïtat enguany, ja que nombrosos col·lectius, que ja van participar en la preparació del 8 de març del 2005 i del 2006, han continuat aquesta tasca i, a més, d'altres col·lectius feministes s'han sumat al projecte, per poder organitzar el 8 de març de 2007, un altre cop al marge de les institucions i mitjançant la creació d'una Comissió

Organitzativa. Enguany, dins aquesta Comissió, s'hi ha encabint Adona't Dones de Cardedeu, Dolça Lluita, Dones del Sac, Justa Revolta, La Fàbrica Roja, Tres Voltes Rebel, CAJEI, CEPC, Endavant, Maulets i MDT.

Des de la Comissió Organitzativa creada per organitzar els diferents 8 de març es va veure la necessitat de dotar el Dia de la Dona Treballadora de més contingut polític, per tal de crear un discurs propi. Per fer-ho hem dut a terme jornades prèvies amb xerrades, tallers, representacions teatrals, entre altres activitats. D'aquesta manera, descentralitzàvem les activitats feministes a d'altres dies previs al 8 de març, tot recuperant la premissa «Cada dia és 8 de març», donat que volíem evitar relegar la lluita de gènere a un sol dia. I és preparant aquestes Jornades que algunes dones hem observat la manca d'un feminisme actiu dins l'esquerra rupturista als Països Catalans. Aquesta mancança va fer evident la necessitat de crear un nou espai: un moviment de dones feministes i revolucionàries.

Per tal de bastir els fonaments d'aquest nou espai es van organitzar diferents Jornades de Debat, la primera de les quals va tenir lloc a la Torna, a la Vila de Gràcia. El debat es va centrar en els eixos de formació i de discussió següents: el patriarcat, el sistema sexe-gènere, història i corrents del feminisme, moviment mixt o només de dones, relació amb altres moviments socials i, en darrer terme, en què hauria de consistir aquest espai de dones que ha de sorgir amb el debat. A la fi de la Jornada de Debat a la Torna l'espai creat va prendre el nom d'Espai Feminista Revolucionari i es va gestar un grup de debat i formació. Es va preveure que la participació sigui de dones a nivell individual; d'altra banda, també s'hi podia participar a nivell col·lectiu (a través d'altres grups de dones creats a nivell local o bé a través de col·lectius polítics diversos).

L'Espai Feminista Revolucionari neix com un espai de trobada de dones, entenent que són les dones les que pateixen la seva pròpia opressió i, per tant, són les qui han de decidir i marcar el camí cap al seu propi alliberament. Tot i així, no es descarta poder fer jornades mixtes puntuals.

Per altra banda, es defineix el nou espai com a revolucionari. Evidentment, el feminisme és revolucionari, ja que suposa la presa de consciència per part de dona de la seva opressió i el qüestionament de les normes que els ha imposat el patriarcat; és, per tant, una lluita d'alliberament, i com a tal revolucionària. Tot i així, és necessari definir l'espai feminista com un espai també revolucionari, per tal de diferenciar-lo del feminisme immers dins les institucions, un feminisme que ha perdut el seu sentit reivindicatiu en ser absorbit pel sistema capitalista, que es retroalimenta amb el patriarcat.

Les expectatives generades amb la creació de l'Espai Feminista Revolucionari són altes. El propòsit és començar l'Espai com un seguit de debats que en un futur podrà convertir-se en un projecte polític encara més concret. Neix com un espai més, però amb expectatives de generar un nou discurs feminista, i per extensió an-

tipatriarcal, capaç d'interaccionar i crear debat amb altres col·lectius dels Països Catalans.

Aquest 2007, després de les diferents Jornades organitzades per l'Espai Feminista Revolucionari, als debats sorgia la necessitat d'organitzar una jornada de debat mixt per treballar la presència del sexisme al si dels moviments socials. Aquesta jornada es va desenvolupar el propassat 12 de maig, on malgrat que la convocatòria va ser extensiva la presència d'homes va ser minsa. A partir de les dinàmiques treballades es van poder extreure les conclusions que s'enumeren tot seguit i la necessitat d'editar un protocol de com actuar quan es produeix una agressió sexista al si d'un espai alliberat sigui de la mida que sigui (ja sia un insult, ja sia una agressió física):

La principal conclusió a la qual hem arribat és la constatació que els moviments socials són un espai on el sexisme hi és present. A més, veiem com no es tracta de cap manera, és a dir, no afrontem les actituds sexistes quan es donen en un espai alliberat i sobretot quan prové de companys i companyes de lluita.

A nivell teòric, tant les persones com els col·lectius dels quals en formen part són conscients que cal combatre i enderrocar el sexisme, però a nivell pràctic existeixen dinàmiques, actituds i pràctiques que dificulten aquest procés. Es constata que tenim molt ben après el discurs i assumida la part teòrica, però no sabem – o hi ha por – dur el discurs a la pràctica, sobretot si es detecten als nostres espais actituds sexistes i provenen de persones del nostre entorn diari (companys/es de militància). Es dona el cas que malgrat que se'n tingui coneixement no es treballa perquè és més fàcil obviar-ho o dir que és personal que no pas enfrontar-s'hi i treballar-ho col·lectivament.

A partir del debat mixt que es va realitzar van quedar paleses les següents manifestacions de sexisme que les persones participants havien pogut observar o viscut en el si dels seus col·lectius: divisió sexual de les tasques; diferents maneres de parlar (to de veu, agressivitat...) segons el gènere; els arguments més respectats i legítims solen ser els masculins; perquè una noia sigui respectada dins el seu col·lectiu normalment ha d'adoptar un rol masculí.

Tot i que el discurs del patriarcat està present i se sap que és un sistema que afecta ambdós gèneres, la dona té una necessitat més candent a la organització contra el patriarcat; per contra, l'home no veu aquesta necessitat com una prioritat, raó per la qual la deixa en un segon pla i sense organitzar-se.

Una revolució socialista no té perquè conduir intrínsecament a una destrucció del patriarcat si no hi ha una lluita unitària encaminada cap a aquest objectiu.

En aquest sentit cal que les organitzacions, els moviments socials, les dones i els homes ens treballem el sexisme en els nostres espais més immediats (casals, espais ocupats, barraques, etc.) i que portem el discurs a la pràctica. Així, caldria editar un protocol de com actuar quan es produeix una agressió sexista al si d'un espai alliberat.

Cal seguir apostant per fer Jornades de Debat, mixtes i només de dones, i és important que els homes de l'esquerra rupturista s'impliquin, més enllà del discurs, en la lluita feminista.

ESPAI FEMINISTA REVOLUCIONARI

Defensa dels intel·lectuals

De tecnòcrata a intel·lectual

El 23 de febrer de 1967, Noam Chomsky platejava a l'article «la responsabilitat dels intel·lectuals» quina era la funció dels intel·lectuals davant la guerra del Vietnam quan «la democràcia de tipus occidental atorga a una minoria privilegiada el temps lliure, els instruments materials i la instrucció que permeten la cerca de la veritat amagada rere el vel de deformacions, de falses representacions, de la ideologia i dels interessos de classe, a través dels quals se'ns dona la història immediata». Aquest context és similar al que remet el llibre *Defensa dels intel·lectuals*, quan Sartre especifica que la responsabilitat «consisteix a dir la veritat i revelar l'engany». La lluita –desigual– envers els mitjans d'opinió –i «científics»– del sistema és el marc en què s'esdevé l'objectiu de la desideologització (contra el vel de maia) que ha de dur a terme la teoria crítica que, com aclareix l'assaig esmen-

tat, correspon a un moment de la praxi.

La contribució d'aquesta reflexió que comentem –desenvolupada a través de tres conferències que Sartre impartí al Japó el 1965– és fonamental a l'hora d'oposar el que és un 'tècnic del saber pràctic' al que és un intel·lectual. Normalment, en l'àmbit de les ciències socials, i en el llenguatge comú, hom identifica l'intel·lectual –seguint un paral·lisme humanista– amb aquell home de lletres interessat en el saber i en la condició humana. Però amb aquesta convenció no se'n delimita la funció real: aquella que remet a la legitimació del poder econòmic i polític dominant. El que es demana l'autor –basant-se en Gramsci– és com es passa d'intel·lectual orgànic de la classe hegemònica a la situació de representar els interessos de la majoria social sota la forma d'una nova concepció de la realitat. I es pregunta com es pot superar la justificada

JEAN-PAUL SARTRE
Defensa dels intel·lectuals

PUV, València, 2007,
117 pp.,

desconfiança del proletariat envers aquest *non* intel·lectual, car els seus orígens socials (petita burgesia) no s'identifiquen, en principi, amb la situació (economicosocial) real de les classes populars.

L'intel·lectual, que es vol lliure del sotmetiment a la burgesia, és inicialment, i alhora, un desarrelat, tant pel que fa als seus orígens de classe com pel que fa als de la classe amb la qual vol esdevenir subjecte històric revolucionari. Respondre aquestes qüestions és l'objectiu d'aquest text, publicat el 1972, i que ara ha estat traduït oportunament per primera vegada de l'original en francès, dins la sèrie d'assaigs bàsics, moderns i contemporanis, que ha endegat el servei de publicacions de la Universitat de València.

Sartre especifica que el tècnic del saber elabora ciència aplicada en tots els àmbits culturals. Aquest saber, basat en un mètode

de d'investigació universal, s'insereix acríticament dins la transmissió del 'particularisme ideològic': la ideologia ('la ciència sotmesa al particularisme') de la classe dominant. Aquest objectiu resta explicitat a través dels 'fins definits' -establerts per la burgesia-, dels mitjans de realització -duts a termes pels obrers i operaris- i dels 'estudis dels mitjans', articulats pels tècnics del saber pràctic que, a causa de la seva especialització -l'«examen crític del camp dels possibles»-, encara no esdevenen intel·lectuals, per bé que és d'on en poden sorgir *potencialment*.

Amb tot, per a esdevenir intel·lectual cal un atribut bàsic: demanar-se, precisament, per les conseqüències socials i polítiques de l'aplicació d'una teoria. Aquest qüestionament comporta emplaçar aquesta fita cultural, aparentment 'neutra', dins el marc de la reproducció dels interessos de la burgesia. És aleshores quan Sartre diu que es defineix un intel·lectual per la seva actitud: perquè «es fica allà on no li demanen». És a dir, aquest posicionament sorgeix en el moment que el teòric deixa de ser un 'tècnic' -un funcionari- per a esdevenir subjecte amb 'consciència reflexiva'. La finalitat de la funció de l'intel·lectual és posar en dubte el que el filòsof denomina 'falsa universalitat': els principis que volen ser elevats a raó normativa per part de la classe dominant: «la contradicció, pel que fa als especialistes del saber pràctic, la creen les exigències contradictòries de la classe dominant». Explicitar els mecanismes ideològics que porten a presentar la part suposadament explicativa com a totalitat raonada és, per tant, l'aportació social -i política- de l'intel·lectual.

La reflexió apunta també un altre concepte a destacar: el de 'gos guardià', o 'fals intel·lectual'. Es tracta del funcionari del saber que 'respon' suposadament a les tasques de l'intel·lectual. Aquest contraintel·lectual és qui difon, per mitjà de la manipulació -'amb arguments que es pretenen rigorosos'- la vella ideologia hegemònica de classe.

Finalment, Sartre es demana si l'escriptor és un intel·lectual. Sense arribar a cloure una resposta definitiva, no l'arriba a

identificar amb la concepció defensada, perquè el llenguatge literari no separa allò objectivable del que no ho és, i, per tant, és difícil de delimitar un mètode que es pugui contraposar a una ideologia.

En aquest darrer sentit, la literatura no seria un instrument eficient per a denunciar l'abast d'emascament de la realitat a través d'uns valors determinats, organitzats per la classe dominant. L'escriptor, a la fi, no seria antiideològic de la manera que hi esdevindria l'intel·lectual: «l'escriptor no té fonamentalment res a dir. Volem dir amb això que el seu objectiu fonamental no és pas comunicar un saber (...), ho ha de manifestar tot, és a dir, aquesta relació singular i pràctica de la part amb el tot que és l'esser-en-el-món».

L'oportunitat de la traducció d'aquesta obra rau en aquesta descripció general de l'argumentació sartriana. I, a més, també en el fet que aquest assaig elabora la distinció entre funcionari i intel·lectual a través d'una història social dels primers centres de saber, a mans dels clergues, i de l'autonomia progressiva dels pensadors d'acord amb la formació del capitalisme comercial fins a arribar als *filosofes* de la Il·lustració del segle divuitè -reflex de la crisi de l'Antic Règim- i a la formació de la burgesia antifeudal. Aquest apartat és especialment rellevant a l'hora de vincular sistemes de pensament (laic i religiós) a formes d'ideologia en els orígens de la societat burgesa. Sartre, per tant, no determina cap 'ideologia' amb aquesta oposició al saber estandarditzat en una societat de classes, sinó que s'esforça a construir una crítica historitzada (com no podria ser d'una altra manera) a partir de la identificació del camí recorregut per la materialització de les categories, com a conseqüència de la fi de la Segona Guerra Mundial.

Aquest context és essencial per a comprendre la configuració dels dos posicionaments en l'esfera intel·lectual en l'actualitat: l'intel·lectual -home de lletres conscient de l'abast social de l'època de la reproductibilitat de la tècnica- i el tecnòcrata, estricte reproductor de la cultura ideològica del capitalisme transnacional.

Aquesta divisió és de vigent utilitat per a definir quina és la funció de la universitat, que, com a institució, hauria d'establir *a priori* la distinció entre tècnica metodològica (un principi universal) i l'ús que se'n fa a favor d'un determinat programa polític i d'una concepció del món.

En aquest extrem hom incideix (per bé que seria un annex a desenvolupar dins l'argumentació del text) en l'opinió de Sartre sobre el fet que «la indústria vol ficar mà en la universitat per obligar-la a abandonar el vell humanisme caducat i substituir-lo per disciplines especialitzades, destinades a donar a les empreses controladors, quadres secundaris, relacions públiques». Aquest apunt final situa la seqüència completa entre la concreció del coneixement i els canals pels quals es pot vehicular, amb una finalitat ben oposada a la seva intenció originària. Així, la relació entre universitat i societat es contextualitza en el cicle dels funcionaris del saber o, per contra, dels intel·lectuals, segons que facin passar, o no, «per lleis científiques el que de fet no és res més que la ideologia dominant (...). El tècnic del saber accepta la ideologia dominant o s'hi adapta: acaba posant, amb tota la mala fe, l'universal al servei del particular». Transformar aquest implícit en coneixement real desalienador és el que defineix l'engatjament de l'intel·lectual, necessari per a superar la democràcia burgesa i abastar la democràcia socialista: «Utilitzar el capital-saber donat per la classe dominant per elevar la cultura popular, és a dir, posar les bases d'una cultura universal».

Aquest darrer extrem no s'ha aconseguit globalment; per aquesta raó el seguit de posicionaments que cercaven -segons la introducció de l'obra de Sartre a càrrec de Mercè Rius- un relleu entre els hereus del maig de 1968, encara continua pendent. Amb tot, Sartre radiografia amb exactitud la pràctica totalitat dels actualment autodefinits com a intel·lectuals mediàtics, que creuen cínicament (com a *modus vivendi*) en la (des)informació. Encara som a l'època dels funcionaris.

XAVIER FERRÉ

